TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2020. gada 4. jūnijā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Patērētāju aizsardzība – Direktīva 93/13/EEK – 7. panta 1. punkts – Patēriņa kredīts – Līguma noteikumu negodīguma pārbaude – Patērētāja neierašanās tiesā – Tiesneša rīcības pēc savas ierosmes apjoms

Lietā C-495/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Sąd Okręgowy w Poznaniu* (Poznaņas apgabaltiesa, Polija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2019. gada 14. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 26. jūnijā, tiesvedībā

***Kancelaria Medius SA***

pret

**RN,**

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Safjans [*M. Safjan*], tiesneši K. Toadere [*C. Toader*] (referente) un N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

ģenerāladvokāts: Dž. Pitrucella [*G. Pitruzzella*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Kancelaria Medius SA* vārdā – *D. Woźniak, adwokat*,

– Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,

– Ungārijas valdības vārdā – *M. Z. Fehér* un *R. Kissné Berta*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *N. Ruiz García* un *A. Szmytkowska*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – poļu.

## Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV 1993, L 95, 29. lpp.) 7. panta 1. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Kancelaria Medius SA* un RN par parādu, kas pēdējam minētajam esot saistībā ar patēriņa kredīta līgumu.

### Atbilstošās tiesību normas

#### *Savienības tiesības*

3 Direktīvas 93/13 1. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Šīs direktīvas mērķis ir saskaņot [tuvināt] dalībvalstu normatīvus un administratīvus aktus, kas attiecas uz negodīgiem noteikumiem līgumos, ko slēdz starp pārdevēju vai piegādātāju un patērētāju."

4 Šīs direktīvas 2. panta b) un c) punktā ir definēti termini "patērētājs" un "pārdevējs vai piegādātājs":

"b) "patērētājs" ir jebkura fiziska persona, kura līgumos, uz ko attiecas šī direktīva, darbojas nolūkos, kas ir ārpus tās amata, nodarbošanās vai profesijas;

c) "pārdevējs vai piegādātājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kura šīs direktīvas aptvertos līgumos darbojas nolūkos, kas ir saistīti ar tās amatu, uzņēmējdarbību vai profesiju, neatkarīgi no tā, vai tas ir valsts vai privāts."

5 Minētās direktīvas 3. panta 1. punktā ir noteikts:

"Līguma noteikumu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanās, uzskata par negodīgu, ja, pretēji prasībai pēc godprātības, tas rada ievērojamu nelīdzsvarotību pušu tiesībās un pienākumos, kas izriet no līguma, un tas notiek par sliktu patērētājam."

6 Šīs pašas direktīvas 6. panta 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis nosaka, ka negodīgi noteikumi, kas izmantoti pārdevēja vai piegādātāja ar patērētāju noslēgtā līgumā, atbilstoši savas valsts tiesību aktiem nav saistoši patērētājam un ka līgums pie tādiem pašiem noteikumiem turpina pusēm būt saistošs, ja tas var pastāvēt bez negodīgajiem noteikumiem."

7 Direktīvas 93/13 7. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Dalībvalstis nodrošina, ka patērētāju un konkurentu interesēs pastāv adekvāti un efektīvi līdzekļi, lai novērstu negodīgu noteikumu ilgstošu izmantošanu pārdevēju vai piegādātāju ar patērētājiem noslēgtos līgumos."

#### *Polijas tiesības*

8 *Kodeks postępowania cywilnego* (Civilprocesa kodekss) 339. pantā ir noteikts:

"1. Ja atbildētājs nav ieradies uz tiesas sēdi vai ir ieradies, bet nepiedalās tajā, tiesa taisa aizmugurisku spriedumu.

2. Šajā gadījumā par patiesiem tiek pieņemti prasītāja apgalvojumi par faktiskiem apstākļiem, kas norādīti prasības pieteikumā vai procesuālos dokumentos, kuri izsniegti atbildētājam pirms tiesas sēdes, ja vien tie nerada pamatotas šaubas vai nav norādīti ar mērķi apiet likumu."

**Pamatlieta un prejudiciālais jautājums**

9 Krakovā (Polija) reģistrēta sabiedrība *Kancelaria Medius*, kas piedāvā parādu piedziņas pakalpojumus, cēla prasību *Sąd Rejonowy w Trzciance* (Tščjankas rajona tiesa, Polija) pret RN, lai panāktu 1231 Polijas zlota (PLN) (apmēram 272 EUR) samaksu, pieskaitot procentus, pamatojoties uz apgalvoto patēriņa kredīta līgumu, kas esot noslēgts starp RN un *Kreditech Polska, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością* (sabiedrība ar ierobežotu atbildību), kas ir Varšavā (Polija) reģistrēta bankas iestāde, *Kancelaria Medius* tiesību priekštece.

10 Šīs prasības pamatojumam nupat minētā iesniedza pamatlīguma kopiju, kurā nav RN paraksta, kā arī dokumentus, kas apliecina parāda cesijas līguma noslēgšanu ar tās tiesību priekšteci.

11 *Sąd Rejonowy w Trzciance* (Tščjankas rajona tiesa) uzskatīja, ka *Kancelaria Medius* iesniegtie dokumenti un pierādījumi nepierāda minētā parāda esamību. Lai arī RN nav ieradies tiesā, minētā tiesa taisīja aizmugurisku spriedumu un noraidīja prasību.

12 *Kancelaria Medius* iesniedza *Sąd Okręgowy w Poznaniu* (Poznaņas apgabaltiesa, Polija) apelācijas sūdzību par *Sąd Rejonowy w Trzciance* (Tščjankas rajona tiesa) spriedumu, apgalvojot, ka minētajai tiesai saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 339. panta 2. punktu bija jāpamatojas tikai uz tiem dokumentiem, ko viņa bija nosūtījusi.

13 Iesniedzējtiesa, kas izskata minēto apelācijas sūdzību, pirmkārt, norāda, ka Polijas tiesībās procesuālie noteikumi par aizmuguriskiem spriedumiem ir piemērojami arī lietās, ko tirgotāji ierosinājuši pret patērētājiem.

14 Otrkārt, tā skaidro, ka šajā gadījumā tika izpildīti nosacījumi aizmuguriska sprieduma taisīšanai atbilstoši Civilprocesa kodeksa 339. pantam, jo atbildētājs nebija īstenojis aizstāvību pēc tam, kad viņam pienācīgi tika izsniegts prasības pieteikums, precizējot, ka saskaņā ar šā kodeksa 139. pantu tā sauktā "aizstājošā" izsniegšana tiek uzskatīta par izdarītu, ja tiesvedības puse nav izņēmusi sūtījumu, par kuru tiesa tai ir paziņojusi, lai arī ir varējusi to izdarīt.

15 Šādos apstākļos minētajai tiesai radušās šaubas par tādas valsts tiesību normas kā Civilprocesa kodeksa 339. panta 2. punkta atbilstību Direktīvā 93/13 prasītajam patērētāja aizsardzības līmenim, tostarp attiecībā uz tiesas pienākumu pēc savas ierosmes pārbaudīt ar patērētāju noslēgtā līguma noteikumu iespējamo negodīgumu.

16 Civilprocesa kodeksa 339. panta 2. punkta formulējumā ir prasīts tiesai pasludināt aizmugurisku spriedumu pret patērētāju, par faktisko pamatu ņemot tikai prasītāja (šajā gadījumā – tirgotāja) apgalvojumus, kas tiks uzskatīti par patiesiem, ja vien nerodas "pamatotas šaubas" vai tiesa neuzskata, ka šie apgalvojumi "ir norādīti, lai apietu likumu". No tā izrietot – jo lakoniskāka ir tirgotāja sniegtā informācija, jo mazāk ir iespējams, ka tiesai rodas "pamatotas šaubas".

17 Iesniedzējtiesa atgādina Tiesas judikatūru, tostarp 2018. gada 13. septembra spriedumu *Profi Credit Polska* (C-176/17, EU:C:2018:711, 40. un 57. punkts), kā arī 2019. gada 3. aprīļa spriedumu *Aqua Med* (C-266/18, EU:C:2019:282, 47. punkts), saskaņā ar kuriem valsts tiesību normās ir jāievēro līdzvērtības princips un patērētāja tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, kādi tie ir paredzēti Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā. Lai arī Civilprocesa kodeksa 339. panta 2. punktā – kurš ir

piemērojams visās valsts civillietās – ir ievērots līdzvērtības princips, iesniedzējtiesai rodas jautājums par tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību esamību gadījumā, ja valsts tiesai nav iespējas pēc savas ierosmes izvērtēt, vai līguma noteikumi nav negodīgi.

18 Tā tas esot šajā lietā, runājot par pirmās instances spriedumu, kurā atbilstoši Civilprocesa kodeksa 339. panta 2. punktam esot bijuši jāapmierina prasītājas prasījumi bez iespējas tiesai pārbaudīt līguma esamību un saturu.

19 Šajos apstākļos *Sąd Okręgowy w Poznaniu* (Poznaņas apgabaltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai Direktīvas [93/13] 7. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tādi procesuāli noteikumi, saskaņā ar kuriem tiesa var taisīt aizmugurisku spriedumu, pamatojoties tikai uz prasītāja apgalvojumiem, kurus tas ir norādījis prasības pieteikumā un kuri tai ir jāpieņem par patiesiem situācijā, kad atbildētājs, kas ir patērētājs un kam tika pienācīgi paziņots par tiesas sēdēs laiku, neierodas uz to pēc aicinājuma un neīsteno aizstāvību?"

## Par prejudiciālo jautājumu

20 Ievadam, runājot par šā lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību, ir jānorāda, ka no Polijas valdības rakstveida apsvērumiem izriet, ka tā – pretēji iesniedzējtiesas interpretācijai – uzskata, ka Direktīva 93/13 nav piemērojama pierādījumam par parāda esamību un ka minētajai tiesai, kas izskata apelācijas sūdzību, ir jālemj, nepiemērojot noteikumus par aizmuguriskiem spriedumiem, un tādēļ risinājums pamatlietā nav atkarīgs no atbildes uz uzdoto jautājumu, un tas tātad nav atbilstīgs.

21 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā iedibinātās sadarbības starp Tiesu un valsts tiesām ietvaros tikai valsts tiesai, kura izskata strīdu un ir atbildīga par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jāizvērtē gan prejudiciālā nolēmuma nepieciešamība, lai tā varētu pieņemt nolēmumu lietā, gan jautājumu, ko tā uzdod Tiesai, atbilstība. Līdz ar to, ja uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir jāpieņem lēmums (spriedums, 2017. gada 20. septembris, *Andriciuc* u.c., C-186/16, EU:C:2017:703, 19. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

22 No minētā izriet, ka uz jautājumu par Savienības tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa uzdevusi uz pašas atbildību un faktisko apstākļu kontekstā un kuru pareizība Tiesai nav jāpārbauda, attiecas atbilstības prezumpcija. Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu vienīgi tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saiknes ar faktisko situāciju pamatlietā vai pamatlietas priekšmetu, vai arī gadījumos, kad izvirzītā problēma ir hipotētiska vai kad Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums, 2019. gada 19. septembris, *Lovasné Tóth*, C-34/18, EU:C:2019:764, 40. punkts un tajā minētā judikatūra).

23 Šajā gadījumā no Tiesā iesniegtajiem materiāliem acīmredzami neizriet, ka šīs lietas situācija atbilstu kādam no minētajiem gadījumiem. It īpaši no lēmuma lūgt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka apelācijas tiesai ir jāizvērtē, vai pirmās instances tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, noraidot tirgotāja prasību tādēļ, ka tās rīcībā esošie dokumenti tai neļāva pārbaudīt, vai parāds ir balstīts uz negodīgiem noteikumiem Direktīvas 93/13 izpratnē.

24 Turklāt saskaņā ar Direktīvas 93/13 1. panta 1. punktu un 3. panta 1. punktu šī direktīva attiecas uz noteikumiem līgumos, ko slēdz starp pārdevēju vai piegādātāju un patērētāju un par kuriem nav notikusi atsevišķa apspriešanās (spriedums, 2019. gada 7. novembris, *Profi Credit Polska*, C-419/18 un C-483/18, EU:C:2019:930, 51. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

25 Tā kā pamatlietā – kā izriet no iesniedzējtiesas norādēm – strīds ir starp tirgotāju un patērētāju par prasījumu saistībā ar parādu, kas izriet no patēriņa kredīta līguma, kura noteikumu formulējums ir standartizēts, šāds strīds tātad var ietilpt Direktīvas 93/13 piemērošanas jomā.

26 Tādēļ šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

27 Iesniedzējtiesas jautājums būtībā ir par to, vai Direktīvas 93/13 7. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāda valsts tiesību normas interpretācija, kas tiesai, kura izskata prasību, ko tirgotājs ir cēlis pret patērētāju un kas ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā, liedz, taisot aizmugurisku spriedumu, – tad, ja šis patērētājs nav ieradies uz tiesas sēdi, uz kuru viņš ticis uzaicināts, – veikt tādus pierādījumu savākšanas pasākumus, kas vajadzīgi, lai pēc savas ierosmes izvērtētu to līguma noteikumu negodīgumu, uz kuriem tirgotājs ir balstījis savu prasību, ja šai tiesai rodas šaubas par šo noteikumu godīgo raksturu minētās direktīvas izpratnē, un liek minētajai tiesai lemt, pamatojoties uz tirgotāja apgalvojumiem, kuri tam ir jāuzskata par patiesiem.

28 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 93/13 2. panta b) punktu ar jēdzienu "patērētājs" šīs direktīvas izpratnē ir jāsaprot "jebkura fiziska persona, kura līgumos, uz ko attiecas minētā direktīva, darbojas nolūkos, kas ir ārpus tās amata, nodarbošanās vai profesijas". Jēdziens "pārdevējs vai piegādātājs" ir definēts šā panta c) punktā kā "jebkura fiziska vai juridiska persona, kura šīs direktīvas aptvertos līgumos darbojas nolūkos, kas ir saistīti ar tās amatu, uzņēmējdarbību vai profesiju, neatkarīgi no tā, vai tas ir valsts vai privāts."

29 Vēl Direktīvas 93/13 7. panta 1. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis nodrošina, ka patērētāju un konkurentu interesēs pastāv adekvāti un efektīvi līdzekļi, lai novērstu negodīgu noteikumu ilgstošu izmantošanu pārdevēju vai piegādātāju ar patērētājiem noslēgtos līgumos.

30 Pastāvīgajā judikatūrā Tiesa ir uzsvērusi to sabiedrības interešu būtību un nozīmi, ko veido patērētāju aizsardzība, jo patērētājs salīdzinājumā ar pārdevēju vai piegādātāju atrodas nelabvēlīgākā situācijā attiecībā uz iespēju risināt sarunas par darījuma noslēgšanu un tā rīcībā ir mazāks informācijas daudzums, kas nozīmē, ka patērētājs piekrīt pārdevēja vai piegādātāja iepriekš izstrādātajiem noteikumiem bez iespējas īstenot savu ietekmi uz to saturu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2019. gada 3. aprīlis, *Aqua Med*, C-266/18, EU:C:2019:282, 27. un 43. punkts, kā arī 2020. gada 11. marts, *Lintner*, C-511/17, EU:C:2020:188, 23. punkts).

31 Tādējādi Tiesa ir precizējusi, ka aizsardzība, kas ar Direktīvu 93/13 ir piešķirta patērētājiem, attiecas arī uz gadījumiem, kad patērētājs, kurš ar pārdevēju vai piegādātāju ir noslēdzis līgumu, kurā ietverts negodīgs noteikums, nav atsaucies, pirmkārt, uz to, ka šis līgums ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā, un, otrkārt, uz šī noteikuma negodīgo raksturu vai nu tādēļ, ka viņš nezina savas tiesības, vai tādēļ, ka no atsaukšanās uz tām viņu ir atturējuši izdevumi, ko radītu prasības izskatīšana tiesā (spriedums, 2018. gada 17. maijs, *Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen*, C-147/16, EU:C:2018:320, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

32 Lai arī Tiesa jau vairākkārt, ņemot vērā Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkta, kā arī 7. panta 1. punkta prasības, ir noteikusi veidu, kādā valsts tiesām ir jānodrošina patērētāju tiesību aizsardzība atbilstoši šai direktīvai, tomēr principā Savienības tiesībās nav saskaņotas procedūras, kas piemērojamas līguma noteikumu iespējami negodīgā rakstura pārbaudei, un tāpēc tās ietilpst dalībvalstu iekšējā tiesību sistēmā, tomēr ar nosacījumu, ka tās nav mazāk labvēlīgas par noteikumiem, kuri iekšējā tiesību sistēmā regulē līdzīgas situācijas (līdzvērtības princips), un ka tās paredz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kāda ir paredzēta Pamattiesību hartas 47. pantā (spriedumi, 2018. gada 31. maijs, *Sziber*, C-483/16, EU:C:2018:367, 35. punkts, kā arī 2019. gada 3. aprīlis, *Aqua Med*, C-266/18, EU:C:2019:282, 47. punkts).

33 Runājot par līdzvērtības principu, ir jānorāda, ka Tiesai nav zināms neviens elements, kas radītu šaubas par pamatlietā izskatāmā valsts tiesiskā regulējuma atbilstību šim principam.

34 Runājot par efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principu, ir jānorāda, ka ikviens gadījums, kad rodas jautājums, vai valsts procesuāla norma nepadara neiespējamu vai pārmērīgi neapgrūtina Savienības tiesību piemērošanu, ir jāanalizē, ņemot vērā šīs tiesību normas nozīmi visā procesā, tā norisi un tā īpatnības, skatot to kopā dažādās valsts iestādēs. Tomēr procesu īpatnības nevar būt faktors, kas var ietekmēt patērētājiem saskaņā ar Direktīvas 93/13 normām nodrošināto tiesisko aizsardzību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 21. aprīlis, *Radlinger* un *Radlingerová*, C-377/14, EU:C:2016:283, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).

35 Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka bez efektīvas kontroles pār iespējami negodīgiem attiecīgā līguma noteikumiem netiktu nodrošināta ar Direktīvu 93/13 piešķirto tiesību ievērošana (spriedums, 2018. gada 13. septembris, *Profi Credit Polska*, C-176/17, EU:C:2018:711, 62. punkts un tajā minētā judikatūra).

36 Proti, lai nodrošinātu Direktīvā 93/13 garantēto aizsardzību, Tiesa lietā, kas tāpat attiecas uz aizmugurisku lietas izskatīšanu, arī uzsvērusi, ka pastāvošā nevienlīdzība starp patērētāju un pārdevēju vai piegādātāju var tikt izlīdzināta tikai ar pozitīvu iejaukšanos no to personu puses, kas pašas nav līguma slēdzējas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 17. maijs, *Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen*, C-147/16, EU:C:2018:320, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 Tādējādi pirmām kārtām saskaņā ar pastāvīgo judikatūru valsts tiesai pēc savas ierosmes ir jānovērtē – ja tai ir šim nolūkam nepieciešamā informācija par tiesiskajiem un faktiskajiem apstākļiem – līguma noteikuma, kas ietilpst Direktīvas 93/13 piemērošanas jomā, negodīgais raksturs un, šādi rīkojoties, jāaizstāj līdzsvara starp patērētāju un tirgotāju trūkums (spriedums, 2020. gada 11. marts, *Lintner*, C-511/17, EU:C:2020:188, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

38 Otrām kārtām, ja šādas informācijas par tiesiskajiem un faktiskajiem apstākļiem nav, tiesai, kas izskata strīdu starp pārdevēju vai piegādātāju un patērētāju, ir jābūt iespējai pēc savas ierosmes veikt pierādījumu vākšanas pasākumus, lai noteiktu, vai strīdīgajā līgumā esošais noteikums ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 11. marts, *Lintner*, C-511/17, EU:C:2020:188, 36. un 37. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

39 Šajā gadījumā no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka pamatlietā aplūkotajā aizmuguriska sprieduma tiesvedībā tiesai, kurā ir vērsusies prasītāja, ja atbildētājs nav ieradies tiesā, ir jālemj, pamatojoties uz prasītājas apgalvojumiem par faktiem, kuri tiek uzskatīti par patiesiem, ja vien tie nerada pamatotas šaubas vai nav tikuši izvirzīti, lai apietu likumu.

40 Šajā ziņā no šā sprieduma 36.–38. punktā minētās judikatūras izriet, ka, pat ja patērētājs nav ieradies tiesā, tiesai, kas izskata strīdu par patēriņa kredīta līgumu, ir jāspēj veikt pierādījumu savākšanas pasākumus, lai pārbaudītu iespējami negodīgo raksturu noteikumiem, kas ietilpst Direktīvas 93/13 piemērošanas jomā, lai nodrošinātu patērētājam no šīs direktīvas izrietošo tiesību aizsardzību.

41 Protams, Tiesa ir precizējusi, ka dispozitivitātes princips, uz ko rakstveida apsvērumos ir atsaukusies arī Ungārijas valdība, un *ne ultra petita* princips varētu netikt ievēroti, ja valstu tiesām saskaņā ar Direktīvu 93/13 nebūtu jāievēro vai būtu jāpārsniedz strīda priekšmeta robežas, kas noteiktas ar lietas dalībnieku prasījumiem un pamatiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 11. marts, *Lintner*, C-511/17, EU:C:2020:188, 31. punkts).

42 Tomēr šajā gadījumā runa nav par citu līguma noteikumu pārbaudi kā vien to, uz kuriem pārdevējs vai piegādātājs, kurš ir ierosinājis tiesvedību, ir balstījis savus prasījumus un kuri attiecīgi veido strīda priekšmetu.

43 Proti, iesniedzējtiesa norāda, ka tās rīcībā ir nevis līgums, kas ir strīdīgā parāda pamatā un ko būtu parakstījušas abas līgumslēdzējas puses, bet tikai pamatlīguma kopija, uz kuras nav atbildētāja paraksta.

44 Tomēr ir jākonstatē, ka, lai arī saskaņā ar Direktīvas 93/13 3. panta 1. punktu šī direktīva ir piemērojama noteikumiem, par kuriem nebija atsevišķas apspriešanās, kas tostarp ietver standarta līgumus, nevar uzskatīt, ka tiesas "rīcībā ir informācija par faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem" iepriekš minētās judikatūras izpratnē tādēļ vien, ka tai ir pamatlīguma kopija, ko izmanto šis tirgotājs, bet minētās tiesas rīcībā nav instrumenta, lai konstatētu līgumu, ko ir noslēgušas tiesvedības puses lietā, ko tā izskata (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 7. novembris, *Profi Credit Polska*, C-419/18 un C-483/18, EU:C:2019:930, 64. punkts).

45 Līdz ar to dispozitivitātes un *ne ultra petita* principiem nav pretrunā tas, ka valsts tiesa pieprasa, lai prasītāja tai iesniegtu tā dokumenta vai dokumentu saturu, kas ir tās prasības pamatā, jo šāds lūgums vien iekļaujas procesa pierādījumu nodrošināšanā (spriedums, 2019. gada 7. novembris, *Profi Credit Polska*, C-419/18 un C-483/18, EU:C:2019:930, 68. punkts).

46 No minētā izriet, ka efektīva tiesību aizsardzība tiesā nevar tikt nodrošināta, ja valsts tiesai, kurā vēršas pārdevējs vai piegādātājs saistībā ar strīdu ar patērētāju, uz ko attiecas Direktīva 93/13, nav iespējas, neraugoties uz patērētāja neierašanos tiesā, pārbaudīt to līguma noteikumu saturu, uz kuriem pārdevējs vai piegādātājs ir balstījis savu prasību, ja tai ir šaubas par šo noteikumu godīgo raksturu. Ja saskaņā ar valsts tiesību normu šai tiesai ir jāuzskata par patiesiem pārdevēja vai piegādātāja apgalvojumi par faktiem, šīs tiesas pozitīvā iejaukšanās, kas prasīta Direktīvā 93/13 attiecībā uz tās piemērošanas jomā ietilpstošajiem līgumiem, būtu iznīcināta.

47 Piemērojot valsts tiesības, valsts tiesām tās ir jāinterpretē cik vien iespējams atbilstoši Direktīvas 93/13 tekstam un mērķim, lai sasniegtu tajā paredzēto rezultātu (spriedums, 2018. gada 17. maijs, *Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen*, C-147/16, EU:C:2018:320, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).

48 Līdz ar to, ja iesniedzējtiesa konstatē, ka kāda valsts tiesību norma, tāda kā Civilprocesa kodeksa 339. panta 2. punkts, liedz tiesai, kas taisa aizmugurisku spriedumu pēc tirgotāja pieprasījuma, veikt pierādījumu savākšanas pasākumus, kas tai ļautu pēc savas ierosmes pārbaudīt noteikumus, uz kuriem attiecas šī direktīva un kas ir strīda priekšmets, tai ir jāpārbauda, vai ir iespējama Savienības tiesībām atbilstoša interpretācija, izmantojot tādus izņēmumus kā "pamatotas šaubas" vai "likuma apiešana", kas paredzēti minētajā 339. panta 2. punktā, ja tas ļautu tiesai, kas taisa aizmugurisku spriedumu, veikt vajadzīgos pierādījumu savākšanas pasākumus.

49 Šajā ziņā jāatgādina, ka valsts tiesām, ņemot vērā visas valsts tiesību normas un piemērojot tajās atzītās interpretācijas metodes, ir jāizlemj, vai un kādā mērā tāda valsts tiesību norma kā Civilprocesa kodeksa 339. pants var tikt interpretēta atbilstīgi Direktīvai 93/13, neveicot šīs valsts tiesību normas interpretāciju *contra legem* (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2018. gada 17. aprīlis, *Egenberger*, C-414/16, EU:C:2018:257, 71. punkts un tajā minētā judikatūra).

50 Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka prasība pēc atbilstīgas interpretācijas sevī ietver valsts tiesu pienākumu vajadzības gadījumā mainīt iedibināto judikatūru, ja tā ir balstīta uz valsts tiesību interpretāciju, kas nav saderīga ar direktīvas mērķiem (spriedums, 2018. gada 17. aprīlis, *Egenberger*, C-414/16, EU:C:2018:257, 72. punkts un tajā minētā judikatūra).

51 Ja valstu tiesām nav iespējas veikt Direktīvas 93/13 prasībām atbilstošu valsts tiesiskā regulējuma interpretāciju un piemērošanu, tām ir pienākums pēc savas ierosmes pārbaudīt, vai noteikumiem, par ko ir vienojušās puses, nav negodīgs raksturs, un šim nolūkam jāveic vajadzīgie pierādījumu savākšanas pasākumi, vajadzības gadījumā nepiemērojot jebkādas valsts tiesību normas vai judikatūru, kas nepieļauj šādu pārbaudi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 7. novembris, *Profi Credit Polska*, C-419/18 un C-483/18, EU:C:2019:930, 76. punkts un tajā minētā judikatūra).

52 No iepriekš izklāstītā izriet, ka Direktīvas 93/13 7. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāda valsts tiesību normas interpretācija, kas tiesai, kura izskata prasību, ko cēlis pārdevējs vai piegādātājs pret patērētāju un kas ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā, taisot aizmugurisku spriedumu – tad, ja šis patērētājs neierodas uz tiesas sēdi, uz kuru viņš ticis aicināts, – liedz veikt pierādījumu savākšanas pasākumus, kuri ir vajadzīgi, lai pēc savas ierosmes pārbaudītu, vai nav negodīgi tie līguma noteikumi, uz kuriem pārdevējs vai piegādātājs ir balstījis savu prasību, ja šai tiesai rodas šaubas par šo noteikumu godīgo raksturu minētās direktīvas izpratnē.

**Par tiesāšanās izdevumiem**

53 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

**Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 7. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāda valsts tiesību normas interpretācija, kas tiesai, kura izskata prasību, ko cēlis pārdevējs vai piegādātājs pret patērētāju un kas ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā, taisot aizmugurisku spriedumu – tad, ja šis patērētājs neierodas uz tiesas sēdi, uz kuru viņš ticis aicināts, – liedz veikt pierādījumu savākšanas pasākumus, kuri ir vajadzīgi, lai pēc savas ierosmes pārbaudītu, vai nav negodīgi tie līguma noteikumi, uz kuriem pārdevējs vai piegādātājs ir balstījis savu prasību, ja šai tiesai rodas šaubas par šo noteikumu godīgo raksturu minētās direktīvas izpratnē.**

[Paraksti]